

Naziv originala:
Ann Hood
AN ITALIAN WIFE

AN ITALIAN WIFE by Ann Hood. Copyright © 2014 by Ann Hood.
By arrangement with the author. All rights reserved.
Translation Copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01779-3



Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Italijanka EN HUD

Prevela Aida Bajazet



Beograd, 2016.

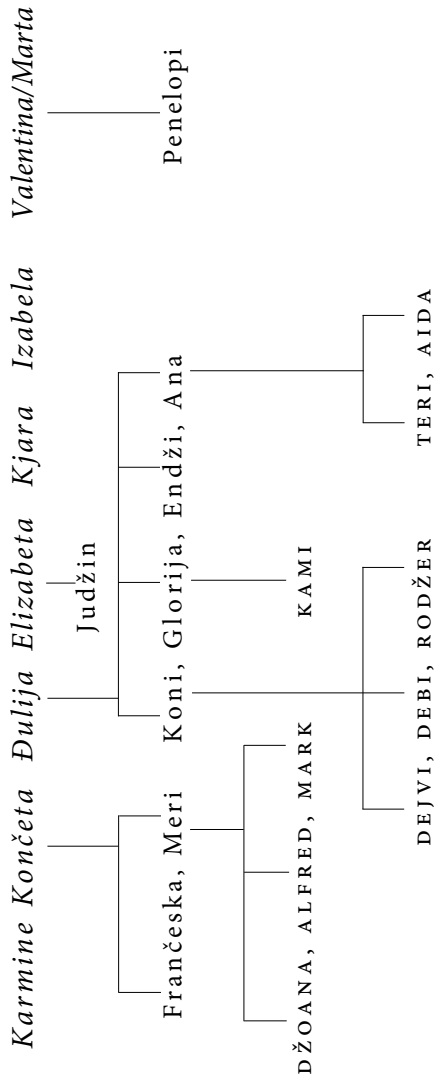
Za Gogo

Porodica
R i m a l d i

...

D Ž O Z E F I N A | V I N Č E N G O

Njihova deca:



PRVI DEO

1889-1925.

Pozdrav

U Americi je sve moguće. Ovu rečenicu Džozefini je izgovorio njen muž pre nego što je napustio selo i otišao u Napulj da se ukrca na brod. Nije ga poznavala, tog svog muža. Brak su joj ugovorili roditelji pre mnogo godina, pre nego što su joj napupile grudi i pre nego što je dobila prvu mesečnicu. On je za njenu porodicu bio čist dobitak: njegovi roditelji posedovali su zemlju, držali su svinje i imali čak i kravu. On je bio i u Rimu, gde je dve godine radio kao stražar u kraljevskoj palati. „Vinčenco Rimaldi pružice ti dobar život“, rekla joj je majka onog dana kada su joj ugovorili veridbu. Džozefini je tada bilo tek osam godina. „Imaćeš svežeg mleka svakog dana i mesa na stolu preko cele godine. I, što je najvažnije, dobićeš zemlju. A zemlja je vrednija od zlata. Upamti to, Džozefina.“

Klimnula je glavom, ali je, zapravo, više volela da dobije zlato, a ne zemlju ili svinje. Volela je lepe, sjajne i svetlucave stvarčice. Čak je i sakupljala kamenje prošarano zlatnožutim metalom koji liči na zlato i parčice kremena koji blistaju na sunčevoj svetlosti. Jednom je pronašla nešto svetlucavo i jarkoplavo i, iako nije znala šta je to, strpala ga je u džep kecelje, verujući da bi moglo biti nešto veoma vredno.

Pošto je čovek za kog je trebalo da se uda bio jedanaest godina stariji od nje, nije ga upoznala sve do dana venčanja. On je do tada uglavnom boravio u Rimu i vodio računa o svojoj onoj zemlji.

Nedelju dana pre njenog petnaestog rođendana, majka ju je probudila i saopštila joj da će je tog dana udati. Njen budući suprug uspeo je da dobije mesto na međupalubi broda koji plovi za Ameriku i neće se dugo vratiti odande, pa su stoga obe porodice odlučile da bi bilo dobro da se njih dvoje venčaju pre nego što Vinčenco ode. Ako je bog već bio toliko milostiv da mu omogući da dobije tu kartu, onda će ih verovatno odmah blagosloviti i detetom.

„Znala sam da će ovaj spoj biti srećan“, rekla je Džozefinina majka, prekrstila se i poljubila srebrni krstić koji joj je visio oko vrata na crnom, upletenom končanom lančiću. „Imaš sreće, dete moje“, dodala je i uštinula je za obraz. „Amerika! Zamisli samo!“

„Ne mogu da zamislim, majko. Ne znam čak ni gde se nalazi.“

Džozefina je gutala suze, trudeći se svim silama da se ne rasplače. Sve što je znala o Americi bilo je da je ta zemlja negde daleko i da se do nje može stići samo preko ogromnog, uzburkanog okeana. Radije bi se udala za bilo kog momka iz svog sela, nekog ko ima kravu i ko će ostati tu.

„Šta te briga gde se nalazi?“, odgovorila joj je majka omalovažavajućim tonom. „Tamo su, kćeri moja, svi odreda bogati. Novac im, prosto, ispada iz džepova. Svi žive u velikim kućama i imaju mnogo krava i svinja. Treba da si srećna zbog toga, Džozefina“, rekla joj je i ponovo se brzo prekrstila. „A sada, brzo ustani da mogu da te spremim za venčanje.“

Prethodne noći, Džozefina je legla srećna samo zato što se na nebu pojavio pun mesec sa sjajnom zvezdom pratiljom pored sebe, a već danas, njen život potpuno će se promeniti i, koliko od sutra, ništa neće biti isto kao pre.

Njena majka izvadila je iz škrinje belu čipkanu haljinu i raširila je pred njom. „Ovu venčanicu meni je sašila majka, a sada ćeš je ti nositi.“

Džozefina je prešla prstima preko fine čipke.

„Znaš li kako se ponašaju psi kad su u teranju?“, upitala ju je majka, usput vadeći donje rublje i čarape iz drvene škrinje, a potom je uzela i kameju iz kutijice obložene satenom. Nije gledala prema Džozefini, pa tako nije mogla videti kćerkino namršteno lice. Zašto mama uopšte pominje pse u teranju na dan njenog venčanja, zapitala se, pritom osetivši neprijatnost u stomaku.

„Znaš kako se mužjak popne na ženku, pa se onda slepe zadržavaju?“

„Znam“, odgovorila je Džozefina oklevajući.

„Isto to rade sva božja stvorenja, kćeri moja. Tako se mi razmnožavamo.“

„Razmnožavamo?“, ponovila je Džozefina začuđeno.

Majka je duboko uzdahnula i kratko pogledala prema njoj. „To ćeš i ti noćas morati da radiš s Vinčencom.“

„Šta to?“

Ovo joj je već bilo previše. Za samo nekoliko minuta, ceo njen svet preokrenuo se naglavačke. Sinoć je zaspala kao verenica nekog ko je daleko i za kog se ne zna kad će se vratiti, da bi već sutradan osvanula kao nevesta koja će se istog tog dana udati za tog nekog, posle čega će on otići u Ameriku i jednog dana će joj možda poslati kartu da i ona ode tamo. A sada, na sve to, još i ovo sa psima! Nije joj bilo teško da zamisli scenu parenja, jer je nebrojeno puta videla kako se njihov, sada već pokojni pas Džeko, penje na svaku kuju koja prođe selom, bila veća ili manja od njega, a zatim se koprcaju, balave i ližu.

„Uradićeš to noćas i svaki drugi put kada Vinčenco zatraži od tebe. To je dužnost svake žene.“

„Ali, mama...“

„Nema tu nikakvog *ali*. Pomiri se s tim. Hajde, oblači se. Njegovi su već na putu ovamo.“

Sve do današnjeg dana Džozefina je provodila vreme po svom, radeći šta god je htela. Naravno, u kući i izvan nje uvek je bilo posla: trebalo je svakog dana dovući vodu s bunara čak iz centra sela, oprati veš i raširiti ga na konopac, ispeći hleb, zamesiti i razvući oklagijom testo za pastu, skuvati povrće i voće, osušiti ga na suncu ili samleti i potrpati po teglama i flašama. U kući je uvek trebalo nešto da se počisti ili da se izgrebe vosak sa oltara u crkvi. Ako ne to, onda je trebalo pomoći opaticama da izvedu ovce na pašu. Međutim, i pored svih ovih poslova, Džozefini bi svakog dana ostalo dovoljno vremena da luta po obližnjim brdima, bere poljsko cveće ili bosonoga gaca po potoku. „Prevelika je sanjalica“, govorili su seljani njenoj majci. „Glava joj je u oblacima.“ Ali i pored tih dobronamernih upozorenja, roditelji su nastavili da joj udovoljavaju, kupujući joj papir i drvene bojice da bi njihova kćerka mogla da crta. Čak su joj dozvoljavali da odlazi do opatica da bi je one naučile da čita.

Ali sada, dok je stajala u toj pretesnoj čipkanjoj haljini, za koju je morala da uvuče stomak da bi joj majka zakopčala niz bisernih dugmadi na leđima, utegnuta u svilene čarape s podvezicama koje su joj se usekle u butine i u cipelama manjim za broj, Džozefina je shvatila da će joj taj brak uništiti sve životne planove bude li mu to dopustila. Više neće moći da crta olovkama u boji ako se to ne bude dopalo njenom mužu, niti će moći slobodno da hoda po

potocima puštajući da joj se rubovi suknje nakvase i ublatnjave. Živeće daleko odavde, u nekoj tamo Americi.

Od ove poslednje misli grlo joj se steglo od tuge. Iz prizemlja su joj do ušiju dopirali zvuci kucanja čašama i veseli povici nazdravljanja. Naokolo su se širili miomirisni mirisi pečene svinjetine, prženog luka i kolača.

Sela je na rub kreveta i otkopčala kaišiće na cipelama. Pošto joj je haljina bila tesna, teško je mogla da se kreće u njoj, pa je jedva nekako uspela da svuče cipele s nogu. Zatim je otkopčala podvezice i pustila da joj čarape skliznu na pod. Mnogo puta uspevala je da zбриše kroz prozor svoje sobe, ali sada je to bilo gotovo nemoguće, jer joj je venčanica bila preuska. Dok je pokušavala da se nekako iskrade napolje, pocepao joj se šav na haljini. Kad se prizemljila u zadnje dvorište, pogledala je ljude koji su se tamo okupili povodom venčanja. Bilo ih je u kući i izvan nje; neki su joj bili poznati, a neke je videla prvi put u životu.

Džozefina se zatim dala u trk. Kad je preskočila ogradu između njihovog i susednog imanja, pocepao joj se i drugi šav na haljini. Ne mareći za to, potrčala je prema polju koje se prostiralo iza kuća. Trčala je koliko je noge nose sve dok više nije mogla čuti glasove okupljenih svatova. Nastavila je da trči prema potoku na kojem opatice napajaju ovce, a potom je utrčala u vodu širom raširenih ruku, puštajući da joj se haljina vuče po vodi. Okliznula se na mokro kamenje i pala u blato koje joj je isprskalo čipkanu venčanicu. Ostala je da sedi u potoku sve dok se nije potpuno smirila. Zatim je, onako bosonoga i umrljana blatom, krenula nazad da se upozna sa svojim budućim mužem.

* * *

Kad se pojavila onako mokra i blatnjava, njeni su se gadno namrštili, a ostali su se gurali i došaptavali između sebe, pokazujući prstom prema njoj. Ali nju nije bilo briga. Uzela je veo sa stola i namestila ga preko lica, a zatim prošla kroz masu, držeći u ruci buketić poljskog cveća koje je sama nabrala na povratku kući.

Skrenula je pogled sa sveštenika prema oničem muškarcu koji je stajao pored njega. Taj čovek joj se iscerio. Džozefina je poželela da joj mati nije govorila ono o parenju pasa, jer joj je Džeko upravo pao na pamet, a taj muškarac, za kog samo što se nije udala, neodoljivo ju je podsećao na njenog pokojnog psa. Bio je nizak, s grudnim košem u obliku burenceta, spljoštenog lica i tršave, neuredne smeđe kose. Prekrstila se i pogledala prema nebu, tražeći očima pomoć od svevišnjeg, a zatim je zauzela svoje mesto pored sveštenika.

Sve se dalje odvijalo toliko brzo da nije uspela ni da razmisli. Prvo je sveštenik nešto govorio, zatim su se svi zajedno pomolili, onda je Vinčenco ponovio neke reči za sveštenikom i time je sve bilo završeno. Dok ste udarili dlanom o dlan, njih dvoje bili su venčani. Zatim joj je Vinčenco podigao veo, mesnatim palcem obrisao blato s obraza i poljubio je pravo u usta, hladnim, gumenastim usnama. Onda su svi počeli glasno da kliču i bodre ih, čime su podstakli Vinčenca da joj trijumfalno podigne ruku u vazduh, dajući time svima do znanja da je ona sada njegovo vlasništvo. Džozefina se silno borila da se ne rasplače, međutim, kada su se okrenuli licem prema svatovima, ugledala je neku ženu kako joj saosećajno klima glavom, i tada više nije mogla da zadrži suze.

Ostatak dana proveli su jedući, pijujući i igrajući. Posle zalaska sunca popalili su sveće i nastavili još više da jedu i piju. Kako je slavlje odmicalo, tako je muzika postajala sve glasnija, a ples ubrzaniji. Džozefina je igrala sa svojim prijateljicama i krišom pila

crno vino. Iako joj se nije dopadao ukus tog pića, sviđala joj se omamljenost koju je izazivalo. Inače, bila je sklona ispijanju velikih količina vina. Sita i pospana, zabavljala se s drugaricama, skoro zaboravivši da proslavljaju njeno venčanje. U stvarnost ju je vratio dodir nečije ruke na nadlaktici.

„Džozefina“, obratio joj se novopečeni suprug, posle čega su se sve njene prijateljice stidljivo povukle i vratile među ostale svatove.

„Vreme je da nas dvoje pođemo gore u sobu“, rekao je.

Zbunjeno je grickala donju usnu i naposletku se usudila da nešto kaže:

„Ali slavlje...“

Nasmejao se ovome i poveo je u kuću, još je držeći ispod ruke. Začudila se kad je videla da ih grupa muškaraca prati sve do kuće, a zatim i uz stepenice. Čak i kad je Vinčenco čvrsto zatvorio vrata spavaće sobe, ti momci ostali su da stoje u hodniku, dobacujući im i šaleći se na njihov račun.

„Želiš li da upalim sveću?“, upitao ju je Vinčenco uljudno. „Ili bi više volela da to uradimo u mraku?“

Slegla je ramenima, ali on to, naravno, nije mogao videti. Kroz prozor je primetila kako na nebu sija mesec, onaj isti kome se sinoć sneno smeškala pre nego što je zaspala. Sada je sobu obasjavala samo njegova svetlost, bacajući senku na Vinčenca, koji joj se u onoj polutami činio kao neki zao duh. Ponekad, kad bi popila malo više vina, cela soba bi joj se zavrtela. Dopadala joj se ta blaga vrtoglavica i sada bi joj baš dobro došla. Ali kao za inat, sada je sve čvrsto stajalo na svom mestu.

A onda, istom brzinom kao što je obavljen čin venčanja, Vinčenco je otkopčao šlic na pantalonama, svukao joj gaće pumparice, popeo se na nju i zabio joj onu stvar među noge. Pre nego

što je shvatila šta joj se događa, on je napravio nekoliko brzih pokreta napred-nazad, zadrhtao i sručio se kao mrtav preko nje.

„Kada te budem pozvao da dođeš u Ameriku, možda ćeš mi doneti sina“, izgovorio je.

Zatim se skotrljao s nje i doviknuo muškarcima, koji su još stajali pred njihovim vratima: „Idite kući, pijane svinje. Gotovo je.“

Muškarci su na to doviknuli: „Srećno! Čestitamo!“, bučno strčali niz stepenice i vratili se na proslavu.

Vinčenco je istog trena zahrkao, a Džozefina je pokušala da pronade dovoljno mesta za sebe u uzanom krevetu. Ne mogavši da se namesti, ustala je, svukla venčanicu i navukla spavaćicu. Dok je češljala kosu, pomislila je da sve ovo i nije toliko strašno, ako je to sve što je trebalo da je snađe. Nije joj se dopalo to što joj je disao u vrat, ali sve ostalo što se desilo bilo je brzo i dosadno.

Sela je na ivicu kreveta i zagledala se kroz prozor. Kad se zvezda namesti tik uz mesec, kažu da je to znak da će onaj koji je ugleda uskoro spoznati pravu ljubav. Tužno je uzdahnula, legla i zatvorila oči, nadajući se da će je uskoro obuzeti san.

Sledećeg jutra probudio ju je tresak vrata kada je u sobu uletela njena svekrva, Končeta Rimaldi. Vinčenco je već nekuda otišao i sada je bila sasvim sama, još ležeći na ivici kreveta.

„Ustaj!“, naredila joj je Končeta. Žena je imala isto spljošteno lice i razbarušenu kosu kao njen sin, samo što je njena bila proseda.

„Ustaj!“, ponovila je i pljesnula je po butini.

Džozefina je iskočila iz kreveta, pitajući se šta li će joj se sledeće dogoditi. Zar je stvarno prošlo samo dvadeset četiri sata otkako je bila srećna?

Končeta je potom strgla čaršav s kreveta i podigla ga, okrenuvši ga prema sunčevoj svetlosti. Na mestu gde je Džozefina sinoć ležala, dok je Vinčenco zabadao onu stvar u nju, ostala je krvava mrlja, zbog koje se ona sada jako postidela. Končeta je spustila čaršav na krevet i zadovoljno se nasmešila.

„Dobra cura“, rekla je i potapšala novopečenu snahu po ruci. „Dobra devojka.“ Zatim je ponovo raširila čaršav i izbacila ga kroz prozor da svi mogu da ga vide.

„Sinjora, mene je sramota zbog toga“, obratila joj se Džozefina i pokazala prstom prema prozoru.

„Ne budi luda“, odgovorila joj je svekrva. „Nemaš čega da se stidiš.“

Kad je Končeta krenula prema vratima, Džozefina je krenula za njom, ali ju je ova zaustavila, pokazujući joj rukom da ostane u sobi.

„Ne, ne, ne“, rekla je. „Ostani tu i sačekaj muža. Pošto sam se lično uverila da si bila devica, vaš brak je tek sada valjan.“ Zatim ju je poljubila u obraz. Dah joj je mirisao na nešto nakiselo, kao da je upravo pojela pomorandžu. „Namesti sada čist čaršav na krevet. Brzo će on.“

Nije ga dugo čekala. Ubrzo se pojavio, noseći dve šolje kafe i tanjir s toplim hlebom.

„Ti si dobra devojka“, rekao joj je.

Koliko puta će joj svi to ponoviti i kakve veze ima njena dobrota s krvavim čaršavom koji visi s prozora, pitala se dok ga je posmatrala kako srče kafu i kida hleb zubima. U ovom trenutku ponovo ju je podsetio na njenog pokojnog psa, pa je okrenula glavu na drugu stranu da ne gleda svog novopečenog muža kako glasno mljacka i cokće.

„Jedi“, rekao joj je. „Neću otputovati još najmanje tri dana. Biće ti potrebno dosta snage.“

Tek tada je shvatila šta joj se sprema. Njih dvoje provešće cela tri dana zaključani u ovoj sobi. Ali posle toga, on će otići u Ameriku i ona će ponovo biti slobodna kao ptica, razmišljala je. Uzela je parčence hleba i polako ga sažvakala. U međuvremenu se svašta može dogoditi. Možda će njegov brod potonuti nasred okeana. A možda će se tamo zaljubiti u neku bogatu Amerikanku i neće je nikad pozvati da dođe za njim. Možda će pasti s konja i slomiti vrat ili će se teško razboleti. A možda će, jednostavno, netragom nestati.

„Konačno si se osmehnula“, rekao joj je.

„Da“, odgovorila je.

„Lepa si kad se smešiš“, rekao joj je nežno.

Nije joj bio baš toliko odvratn, zaključila je. I, to su ipak samo tri dana. Rekao joj je da legne na leđa. Poslušala ga je. Zatim je ponovo otkopčao šlic, podigao joj spavaćicu, ponovo se zakoprao tri ili četiri puta u njoj, a zatim opet sručio preko nje. Sve ovo bilo joj je toliko smešno da se jedva uzdržala da se ne nasmeje naglas. U naredna tri dana ponavljao je istu radnju na svakih šest-sedam sati. U međuvremenu, donosio joj je hranu i dozvoljavao joj da ustane i sedne za sto da crta. Njoj je i dalje sve ovo bilo veoma smešno, zbog čega joj se raspoloženje znatno popravilo. Kad je posle tri dana Vinčenco krenuo na put, verovatno je mislio da se oženio najdobrodušnijom i najvelikodušnijom devojkom u celoj Italiji.

Ispratila ga je do kraja sela, odnosno, do mesta gde prestaje kaldrma i počinje blatnjava, vijugava staza. Rekli su joj da se ta uska staza posle nekoliko kilometara pretvara u široki put koji vodi sve do velikog grada Napulja.

„Onda, doviđenja“, rekao joj je Vinčenco.

Klimnula je glavom u znak pozdrava i osmehnula mu se.